

Naturbeskyttelsesloven

Lovbekendtgørelse nr. 835 af 1. november 1997 om naturbeskyttelse som ændret ved lov nr. 478 af 1. juli 1998, lov nr. 282 af 12. maj 1999 og lov nr. 447 af 31. maj 2000.

Lovens formål:

- At værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelse af plante- og dyrelivet.
- At give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.
- At beskytte de jordfaste fortidsminder.

Hvem har ansvaret:

Skov- og Naturstyrelsen har det overordnede ansvar, mens amterne varetager opgaverne på regionalt niveau. Amterne administrerer de fleste bestemmelser: De fører tilsyn, giver tilladelse og afslag, udfører plejeopgaver, overvåger, planlægger og informerer.

Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse

Hermed bekendtgøres lov nr. 9 af 3. januar 1992 om naturbeskyttelse med de ændringer, der følger af lov nr. 269 af 6. maj 1993 om jagt og vildtforvaltning, lov nr. 439 af 1. juni 1994 om ændring af lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse (Beskyttelse af kystområderne) og lov nr. 19 af 13. januar 1997 om ændring af lov om naturbeskyttelse og lov om råstoffer (Ændring af klageregler).

Kapitel 1

Formål

§ 1. Loven skal medvirke til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Stk. 2. Loven tilsigter særligt

- 1) at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier,
- 2) at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser, og
- 3) at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.

Stk. 3. Der skal ved lovens administration lægges vægt på den betydning, som et areal på grund af sin beliggenhed kan have for almenheden.

§ 2. Lovens beføjelser skal tillige anvendes med sigte på at forøge skovarealet og bekæmpe sandflugt.

Kapitel 2

Generelle beskyttelsesbestemmelser

Beskyttede naturtyper m.v.

Søer, vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge, overdrev m.v.

§ 3. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m², eller af vandløb eller dele af vandløb, der af miljø- og energiministeren efter indstilling fra amtsrådet er udpeget som beskyttede. Dette gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb.

Stk. 2. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af

- 1) heder,
- 2) moser og lignende,
- 3) strandenge og strandsumpe samt
- 4) ferske enge og overdrev,

når sådanne naturtyper enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med de søer, der er nævnt i stk. 1, er større end 2.500 m² i sammenhængende areal.

Stk. 3. Der må heller ikke foretages ændring i tilstanden af moser og lignende, der er mindre end 2.500 m², når de ligger i forbindelse med en sø eller et vandløb, der er omfattet af beskyttelsen i stk. 1.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om gødskning på arealer, som er beskyttet efter stk. 2 og 3, herunder regler om mængden af gødning, der må tilføres disse arealer, og forbud mod gødskning.

Sten- og jorddiger

§ 4. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende.

Stk. 2. For sten- og jorddiger og lignende, der er beskyttet som fortidsminder, gælder alene reglerne om fortidsminder, jf. § 12 og § 13.

Andre bestemmelser

§ 5. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at bestemmelserne i § 3, stk. 1-3, og § 4, stk. 1, ikke skal gælde for nærmere angivne kategorier af de pågældende naturtyper og sten- og jorddiger og lignende.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at § 3, stk. 1-3, og § 4 ikke skal gælde for diger, høfder, bølgebrydere og andre anlæg, som kræver tilladelse i henhold til lov om kystbeskyttelse.

§ 6. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler, som beskriver og afgrænser de naturtyper og sten- og jorddiger, der er nævnt i § 3, stk. 1-3, og § 4, stk. 1. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om beregning af arealstørrelse for de naturtyper, der er nævnt i § 3, stk. 1-3, og om, at naturlige søer i helt eller delvis offentligt eje eller bestemte typer af sådanne søer skal være omfattet af reglerne i § 3, stk. 1, uanset deres størrelse.

§ 7. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om registrering af de naturtyper og sten- og jorddiger, der er nævnt i § 3, stk. 1-3, og § 4, stk. 1.

Klitfredede arealer

§ 8. (* 1) Der må ikke foretages ændring i tilstanden af klitfredede arealer. Der må ikke etableres hegn, og arealerne må ikke afgræsses. Der må ikke placeres campingvogne og lignende. Der må heller ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Stk. 2. Følgende arealer er klitfredede:

- 1) Strandbredden langs Skagerrak og Vesterhavet i Nordjyllands, Viborg, Ringkøbing og Ribe Amtskommuner og strandbredden på Rømø i Sønderjyllands Amtskommune,
- 2) arealer inden for 100 m fra den inderste grænse af de strandbredder, der er nævnt i nr. 1, og
- 3) arealer, der er klitfredede i henhold til den hidtidige lovgivning om sandflugtens bekæmpelse.

Stk. 3. De arealer, der er nævnt i stk. 2, nr. 2 og 3, skal være afmærket på stedet. Klitfredning efter stk. 2 nr. 2, revideres løbende.

Stk. 4. Forbudet i stk. 1 gælder ikke for

- 1) foranstaltninger til dæmpning af sandflugt,
- 2) landbrugsmæssig drift af arealer, der hidtil lovligt har været udnyttet landbrugsmæssigt, og
- 3) havneanlæg og de landarealer, der ved lokalplan er udlagt til havneformål.

Stk. 5. Arealer, der i medfør af § 1, stk. 2, i lov nr. 163 af 11. maj 1935 om tillæg til lov af 29. marts 1867 angående sandflugtens dæmpning m.m. er undtaget fra klitfredning efter de dagældende regler, omfattes ikke af reglerne i stk. 1-3.

Stk. 6. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at stk. 1 ikke skal gælde for diger, høfder, bølgebrydere og andre anlæg, som kræver tilladelse i henhold til lov om kystbeskyttelse.

Stk. 7. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om anvendelse af de klitfredede arealer, herunder forbyde bestemte former for anvendelse.

§ 9. Miljø- og energiministeren kan inddrage andre arealer under klitfredning, hvis de ligger inden for 500 m fra den inderste grænse af de strandbredder, der er nævnt i § 8, stk. 2, nr. 1.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan inddrage andre arealer end dem, der er nævnt i stk. 1 og i § 8, stk. 2, under klitfredning, hvis ejeren fremsætter begæring herom, eller hvis ejeren ikke opfylder påbud efter § 53, stk. 2, om dæmpning af sandflugt eller om begrænsning i anvendelsen af arealerne.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan i særlige tilfælde ophæve klitfredning.

§ 10. Klitfredning tinglyses på ejendommen.

§ 11. Miljø- og energiministeren kan for at forebygge sandflugt give påbud om anvendelsen af klitfredede arealer og nedlægge forbud mod visse former for anvendelse.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan nedlægge veje og stier på klitfredede arealer, hvis der er anden fornøden vejadgang til den ejendom, nedlæggelsen vedrører.

Stk. 3. Der må ikke gives adgang til nye ejendomme ad veje, der fører over klitfredede arealer.

Fortidsminder

§ 12. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af fortidsminder. Der må heller ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, der fastlægger skel gennem fortidsminder.

Stk. 2. De typer af fortidsminder, der er omfattet af beskyttelsen efter stk. 1, er optaget i bilaget til loven.

Stk. 3. I bilaget til loven er fastsat, at visse typer af fortidsminder kun er omfattet af forbudet i stk. 1, når ejeren har modtaget en meddelelse fra miljø- og energiministeren om deres tilstedeværelse. For fortidsminder under terræn eller under bygninger kan miljø- og energiministeren i forbindelse med meddelelsen bestemme, at beskyttelsen efter stk. 1 udstrækkes til ejendomsskellet.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren oplyser på begæring, hvilke beskyttede fortidsminder der findes på en ejendom, og hvilken udstrækning de har.

Stk. 5. Miljø- og energiministeren kan lade en meddelelse efter stk. 3 om tilstedeværelsen af et fortidsminde tinglyse på ejendommen.

§ 13. På fortidsminder og inden for en afstand af 2 m fra dem må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor.

§ 14. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af fortidsminder på havbunden, hvis de befinder sig i territorialfarvandet eller på kontinentalsoklen, dog ikke ud over 24 sømil fra de basislinier, hvorfra bredden af det ydre territorialfarvand måles.

Stk. 2. Vrag af skibe, der må antages at være gået tabt for til enhver tid mere end 100 år siden, samt skibsladninger og dele fra sådanne skibsvrag må ikke ændres eller fjernes, hvis de befinder sig i det område, der er nævnt i stk. 1, i vandløb eller i søer.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren registrerer fortidsminder og vrug m.v., der er omfattet af stk. 1 eller 2. Fund af sådanne fortidsminder og vrug m.v. skal straks anmeldes til ministeren.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om beskyttelse af fortidsminder og vrug m.v., der er omfattet af stk. 1 eller 2. Miljø- og energiministeren kan herunder fastsætte, at der ikke må foretages ændring af bundforholdene, optagning af grus eller sand, dumpning eller opfyldning, opankring eller andre foranstaltninger.

Beskyttelseslinier

Strande

§ 15. (* 2) Der må ikke foretages ændring i tilstanden af strandbredder og af andre kyststrækninger, der ligger inden for en afstand af 100 m fra begyndelsen af den sammenhængende landvegetation. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende. Der må heller ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Stk. 2. Forbudet i stk.1, gælder ikke for

- 1) landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning,
- 2) gentilplantning af skovarealer og beplantning i eksisterende haver,
- 3) sædvanlig hegning på jordbrugsejendomme,
- 4) bestående forsvarsanlæg,
- 5) havneanlæg og de landarealer, der ved lokalplan er udlagt til havneformål,
- 6) kyststrækninger, der er klitfredede, jf. § 8 og § 9, og
- 7) andre områder, der efter den hidtidige lovgivning har været undtaget.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at stk. 1 ikke skal gælde for nærmere angivne arter af anlæg, der tillige vedrører søterritoriet. Det samme gælder for diger, høfder, bølgebrydere og andre anlæg, som kræver tilladelse i henhold til lov om kystbeskyttelse.

Strandbeskyttelseskommission

§ 15a. Miljø- og energiministeren nedsætter en midlertidig kommission vedrørende strandbeskyttelse.

Stk. 2. Kommissionen gennemgår de danske kyster med henblik på en landsdækkende fastlæggelse af klitfredningslinien, jf. § 8, stk. 2, nr. 2, stk. 3 og stk. 4, og af strandbeskyttelseslinien, jf. § 15, stk. 1, 2 og 3. Kommissionen gennemgår herunder de kyststrækninger, der er berørt af bebyggelse og lignende, med henblik på at vurdere, hvor klitfredningslinien kan fastlægges nærmere kysten end fastsat i § 8, stk. 2, nr. 2, og stk. 3, og hvor strandbeskyttelseslinien kan fastlægges nærmere kysten end fastsat i § 15, stk. 1 og 2, eller ophæves, jf. stk. 3. Kommissionen fremsætter indstilling herom til miljø- og energiministeren, jf. § 15 b, stk. 3.

§ 15b. Når kommissionen har foretaget den i § 15 a, stk. 2, nævnte gennemgang og vurdering af klitfredningsliniens og strandbeskyttelsesliniens forløb i en amtskommune, foretager kommissionen offentlig bekendtgørelse af, hvor forslaget ligger til gennemsyn. Samtidig tilsendes forslaget de berørte lodsejere.

Stk. 2. Indsigelser imod kommissionens forslag skal fremsættes skriftligt over for vedkommende amtsråd inden 4 uger fra offentliggørelsen.

Stk. 3. Når kommissionen har vurderet de indkomne indsigelser fra samtlige amtsråd, afgiver denne indstilling til miljø- og energiministeren vedrørende fastlæggelsen af klitfredningslinien og strandbeskyttelseslinien. Herefter træffer miljø- og energiministeren afgørelse om beskyttelsesliniernes endelige forløb.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren bekendtgør den endeligt fastlagte klitfrednings- og strandbeskyttelseslinie og lader foretage tinglysning på de pågældende ejendomme af, at de er omfattet af § 8 henholdsvis § 15.

Stk. 5. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere retningslinier for klitfredningsliniens og strandbeskyttelsesliniens fastlæggelse. Miljø- og energiministeren kan endvidere fastsætte nærmere bestemmelser om kommissionens arbejde, herunder om fornødent en forretningsorden for kommissionen.

§ 15c. Efter indstilling udpeger miljø- og energiministeren medlemmer fra særligt berørte interesseorganisationer og myndigheder.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren udpeger desuden kommissionens formand og viceformand og eventuelt et eller flere yderligere medlemmer.

Stk. 3. Kommissionen bistås af et sekretariat. Amtsrådet yder efter anmodning bistand til kommissionen.

Stk. 4. Når kommissionens arbejde i henhold til § 15 a, stk. 2, er tilendebragt, træffer miljø- og energiministeren bestemmelse om nedlæggelse af kommissionen.

§ 15d. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om, at strandbeskyttelseskommisionen kan gøre undtagelse fra forbudet mod beplantning, jf. § 8, stk. 6, nr. 2 og § 15, stk. 4, nr. 1, når det er af væsentlig betydning for en ejendoms drift som jordbrugsejendom.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om strandbeskyttelseskommisionens administration af sager i medfør af stk. 1 samt regler om, at bestemmelsen i § 66, stk. 2, om forældelse af meddelte tilladelser ikke skal gælde for tilladelser meddelt i medfør af stk. 1.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at strandbeskyttelseskommisionens afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Søer og åer

§ 16. Der må ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende eller foretages beplantning eller ændringer i terrænet inden for en afstand af 150 m fra søer med en vandflade på mindst 3 ha og de vandløb, der er registreret med en beskyttelseslinie i henhold til den tidligere lovgivning.

Stk. 2. Forbudet i stk. 1 gælder ikke for

- 1) foranstaltninger, der efter lov om vandløb er meddelt påbud om eller tilladelse til,
- 2) gentilplantning af skovarealer og beplantning i eksisterende haver,
- 3) bestående forsvarsanlæg,
- 4) havneanlæg og de landarealer, der ved lokalplan er udlagt til havneformål,
- 5) driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, og
- 6) andre områder, der efter den hidtidige lovgivning har været undtaget.

Skove

§ 17. Der må ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende inden for en afstand af 300 m fra skove. For privatejede skove gælder dette kun, hvis arealet udgør mindst 20 ha sammenhængende skov.

Stk. 2. Forbudet i stk. 1 gælder ikke for

- 1) bestående forsvarsanlæg,
- 2) havneanlæg og de landarealer, der ved lokalplan er udlagt til havneformål,
- 3) driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, og
- 4) andre områder, der efter den hidtidige lovgivning har været undtaget.

Fortidsminder

§ 18. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af arealet inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i § 12. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende.

Stk. 2. Forbudet i stk. 1 gælder ikke for

- 1) landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning,
- 2) gentilplantning af skovarealer, der ligger uden for det areal, der er nævnt i § 13, og beplantning i eksisterende haver og
- 3) sædvanlig hegning på jordbrugsejendomme.

Stk. 3. Stk. 1 gælder ikke for de typer af fortidsminder, der er nævnt i kapitel 1, nr. 10, og i kapitel 3 i bilaget til loven.

Kirker

§ 19. Der må ikke opføres bebyggelse med en højde over 8,5 m inden for en afstand af 300 m fra en kirke, medmindre kirken er omgivet af bymæssig bebyggelse i hele beskyttelseszonen.

Kapitel 3

Anlæg i det åbne land

Offentlige anlæg

§ 20. Offentlige anlæg i det åbne land skal placeres og udformes således, at der i videst muligt omfang tages hensyn til de landskabelige værdier og de øvrige interesser, der er nævnt i § 1.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at placering og udformning af nærmere angivne kategorier af offentlige anlæg skal godkendes af miljø- og energiministeren eller amtsrådet.

Friluftsklamer

§ 21. I det åbne land må der ikke anbringes plakater, afbildninger, fritstående skilte, lysreklamer og andre indretninger i reklame- og propagandaøjemed.

Stk. 2. Forbudet i stk. 1 omfatter ikke

- 1) virksomhedsreklamer, som anbringes i umiddelbar tilknytning til virksomheden, når de ikke virker dominerende i landskabet og ikke er synlige over store afstande,
- 2) trafikpropaganda, der er godkendt af Rådet for Større Færdselssikkerhed,
- 3) plakater, der opsættes i forbindelse med folketingsvalg, valg til kommunale eller andre offentlige råd eller folkeafstemninger, og
- 4) mindre oplysningsskilte vedrørende næringsdrift eller virksomhed opsat på egen ejendom eller ved indkørsel til egen ejendom fra nærmeste offentlige vej eller private fællesvej. De nærmere regler herom fastsættes af miljø- og energiministeren.

Stk. 3. Amtsrådet kan tillade, at der anbringes reklamer på idrætsanlæg.

Kapitel 4

Offentlighedens adgang til naturen

Strande

§ 22. Strandbredder og andre kyststrækninger mellem daglig lavvandslinie og den sammenhængende landvegetation er åbne for færdsel til fods, kortvarigt ophold og badning. Adgang sker på eget ansvar. Det er tilladt kortvarigt at have en båd uden motor liggende på strandbredden. I perioden 1. april-30. september skal hunde føres i snor.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 omfatter ikke arealer, der inden den 1. januar 1916 er udlagt som have eller inddraget under en erhvervsvirksomhed, der drives på ejendommen. Det samme gælder forsvarsanlæg og havneanlæg.

Stk. 3. Offentlighedens adgang må ikke forhindres eller vanskeliggøres.

Stk. 4. På privatejede strandbredder og kyststrækninger må ophold og badning ikke finde sted inden for 50 m fra beboelsesbygninger.

Skove

§ 23. Skove er åbne for færdsel til fods og på cykel samt for ophold, hvis der er lovlig adgang dertil. Det gælder dog ikke for skovarealer, der er afmærket som militære anlæg. Adgang sker på eget ansvar. Hunde skal føres i snor.

Stk. 2. Offentlighedens adgang må ikke forhindres eller vanskeliggøres. Der må ikke opsættes usædvanlige hegn omkring skove.

Stk. 3. Ejeren kan forbyde adgang på dage, hvor der holdes jagt, eller i områder, hvor der foregår intensivt skovningsarbejde.

Stk. 4. Enhver, der færdes i skoven på anden måde end tilladt, har pligt til at oplyse navn og bopæl på forlangende af skovejeren eller dennes repræsentant.

Stk. 5. I privatejede skove må færdsel til fods kun ske ad stier og anlagte veje og færdsel på cykel kun ad befæstede stier og anlagte veje. Der er kun adgang fra kl. 7 til solnedgang, og ophold må ikke finde sted inden for 150 m fra beboelses- og driftsbygninger. Ejeren af privatejede skove på mindre end 5 ha kan dog ved skiltning efter bestemmelserne i mark- og vejfredslovens § 17 fastsætte indskrænkninger i offentlighedens adgang.

Stk. 6. Reglerne i stk. 5 gælder ikke for skove, der ejes af offentlige stiftelser.

Udyrkede arealer

§ 24. Udyrkede arealer er åbne for færdsel til fods og ophold, hvis der er lovlig adgang dertil. Adgang sker på eget ansvar. Hunde skal føres i snor.

Stk. 2. Ejeren kan forbyde adgang på dage, hvor der holdes jagt, eller i områder, hvor der foregår intensivt landbrugsarbejde.

Stk. 3. Til privatejede, udyrkede arealer er der kun adgang fra kl. 7 til solnedgang. Ophold må ikke finde sted inden for 150 m fra beboelses- og driftsbygninger.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 1, 1. punktum, gælder ikke privatejede arealer, der i deres helhed er forsvarligt hegnede. Bestemmelsen gælder heller ikke de bræmmer langs vandløb og søer, som efter lov om vandløb skal holdes udyrkede, medmindre de grænser op til arealer, der er åbne for offentlighedens adgang.

Klitfredede arealer

§ 25. (* 3) Klitfredede arealer, jf. § 8 og § 9, er åbne for færdsel til fods og kortvarigt ophold, hvis der er lovlig adgang dertil. Adgang sker på eget ansvar. Hunde skal føres i snor.

Stk. 2. På privatejede, klitfredede arealer må ophold ikke finde sted inden for 50 m fra beboelsesbygninger.

Veje og stier

§ 26. Anlagte veje og befæstede stier i det åbne land er åbne for færdsel til fods og på cykel. Adgang sker på eget ansvar.

Stk. 2. Ejeren kan ved skiltning efter bestemmelserne i mark- og vejfredslovens § 17 helt eller delvis forbyde færdsel, hvis den er til gene for den erhvervsmæssige udnyttelse af ejendommen, hvis den i særlig grad generer privatlivets fred, eller hvis der er behov for beskyttelse af plante- og dyreliv.

Stk. 3. Ejeren kan på samme måde forbyde færdsel ad private enkeltmandsveje og -stier på dage, hvor der holdes jagt, eller hvor færdslen på grund af intensivt landbrugsarbejde kan være forbundet med fare.

Stk. 4. Amtsrådet kan helt eller delvis tilsidesætte et forbud mod færdsel for gennemgående vejes og stiers vedkommende.

Andre bestemmelser

§ 27. Amtsrådet, for statsejede arealer miljø- og energiministeren, kan bestemme, at arealer, der er omfattet af §§ 22-26, helt eller delvis lukkes for offentlighedens adgang, hvis særlige forhold taler derfor.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan forbyde offentlighedens adgang på klitfredede arealer, hvor der er fare for sandflugt.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om offentlighedens adgang til de arealer, der er omfattet af §§ 22-26.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler, hvorefter offentligheden sikres en videregående adgang til statsejede arealer end nævnt i §§ 22-26. Ministeren kan endvidere fastsætte regler, hvorefter offentligheden sikres en videregående adgang end nævnt i § 23 til skove, der ejes af kommuner, folkekirken eller offentlige stiftelser. Der kan fastsættes regler om, at videregående adgang betinges af en afgift.

Stk. 5. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om dækning af skader, der opstår som følge af offentlighedens adgang til private skove, udyrkede arealer samt veje og stier.

Affald

§ 28. På fremmed ejendom må der ikke uden ejerens tilladelse henkastes eller anbringes affald eller lignende.

Sejlads

§ 29. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler, hvorefter ikkeerhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på søterritoriet og efter anmodning fra vedkommende amtsråd på vandløb og søer forbydes helt eller delvis.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om offentlighedens sejlads og anden færdsel på søer, der ejes af staten.

Kapitel 5

Beskyttelse af plante- og dyrearter m.v.

§ 30. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler med henblik på at beskytte eller regulere udnyttelsen af vilde dyre- og plantearter, herunder regler om konservering, registrering og mærkning af sådanne arter og dele og produkter af disse. Der kan herunder fastsættes regler om, at ministeren uden retskendelse kan lade udtage prøver af individer af bestemte vilde dyrearter. Reglerne kan omfatte arter, der stammer både fra Danmark og fra udlandet.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at den, der udnytter vilde dyre- og plantearter erhvervsmæssigt, skal have autorisation hertil. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om autorisationsordningen, herunder regler om, at autorisation kan nægtes eller tilbagekaldes.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om kontrol med eller forbud mod indførelse af bestemte arter af vilde dyr, der frembyder risiko for mennesker.

§ 31. Dyr, der ikke findes naturligt vildtlevende i Danmark, må ikke udsættes i naturen uden miljø- og energiministerens tilladelse. Dette gælder også for søterritoriet og fiskeriterritoriet som fastlagt efter lov om Danmarks Riges fiskeriterritorium.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan med henblik på at værne naturen fastsætte regler om udsætning af bestemte dyr, der ikke findes naturligt vildtlevende i Danmark.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan med henblik på at værne naturen fastsætte regler om, at bestemte planter, som ikke findes naturligt vildtvoksende i Danmark, kun må udplantes eller sås med særlig tilladelse.

§ 32. Rørskær i perioden 1. marts-31. oktober må kun ske med tilladelse fra miljø- og energiministeren.

Kapitel 6

Fredning

Oversigt

§ 33. Fredningsnævnet kan til varetagelse af de formål, der er nævnt i § 1, gennemføre fredning af landarealer og ferske vande efter reglerne i dette kapitel.

Stk. 2. Fredningsnævnets beslutning om fredning kan efter reglerne i § 43 indbringes for Naturklagenævnet. Naturklagenævnets beslutning om erstatning kan indbringes for Taksationskommissionen efter reglerne i § 45.

Stk. 3. En fredningssag kan rejses af miljø- og energiministeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen eller Danmarks Naturfredningsforening.

Stk. 4. Amtsrådet yder efter anmodning bistand til fredningsnævnet, Naturklagenævnet og Taksationskommissionen under disse myndigheders behandling af sager efter dette kapitel.

Stk. 5. For det tab, som en fredning påfører en ejer, bruger eller indehaver af en anden rettighed over en fredet ejendom, ydes der erstatning efter reglerne i § 39.

Foreløbigt forbud

§ 34. Miljø- og energiministeren eller amtsrådet kan nedlægge forbud mod en anvendelse af en ejendom eller mod, at der retligt eller faktisk etableres forhold, som strider mod en påtænkt fredning.

Stk. 2. Forbudet skal meddeles de berørteejere og tinglyses på de pågældende ejendomme, og der skal foretages offentlig bekendtgørelse herom.

Stk. 3. Forbudet gælder fra offentliggørelsen heraf, og indtil der er foretaget offentlig bekendtgørelse af et forslag til fredning, jf. § 37, dog længst i et år.

Fredningsnævn

§ 35. Miljø- og energiministeren nedsætter et fredningsnævn for hvert amt. For Københavns Amt, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune nedsættes et fælles fredningsnævn.

Stk. 2. Et fredningsnævn består af

- 1) en formand, der skal være dommer, og som udpeges af miljø- og energiministeren,
- 2) et medlem, der vælges af amtsrådet, og
- 3) et medlem, der vælges af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori det pågældende areal er beliggende.

Stk. 3. I Københavns og Frederiksberg Kommuner vælger vedkommende kommunalbestyrelse 1 medlem. Det andet medlem udpeges af miljø- og energiministeren.

Stk. 4. Samtidig med udpegning og valg af medlemmer udpeges og vælges en suppleant for hvert medlem. Suppleanten for formanden skal være dommer.

Stk. 5. Formanden og dennes suppleant udpeges for en periode, der bestemmes af miljøministeren. De to øvrige medlemmer vælges for den kommunale valgperiode.

Stk. 6. Indtil et nyt fredningsnævn er nedsat efter kommunalvalg, opretholdes nævnet med dets hidtidige sammensætning. Miljø- og energiministeren kan i øvrigt tillade, at nævnet afslutter behandlingen af en verserende sag.

Stk. 7. Angår en fredningssag et område, der ligger i flere amter, henviser miljø- og energiministeren sagen til et af fredningsnævnene. Dette nævn tiltrædes da af de pågældende amtsråds- og kommunalbestyrelsesvalgte medlemmer af det andet nævn.

Stk. 8. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at beføjelserne som formand under nævnets behandling af en fredningssag skal udøves af suppleanten for formanden, selv om formanden ikke er forhindret i at deltage i sagen.

Stk. 9. Miljø- og energiministeren fastsætter en forretningsorden for fredningsnævne.

Stk. 10. Vederlag til nævnsformændene betales af staten. Alle øvrige udgifter vedrørende et fredningsnævn betales af vedkommende amtskommune. Der ydes diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og befodringsgodtgørelse m.v. efter reglerne i lov om kommunernes styrelse til de medlemmer, der er nævnt i stk. 2, nr. 2 og nr. 3.

Behandling af fredningssager

§ 36. En fredningssag rejses ved indsendelse af et fredningsforslag til fredningsnævnet. Forslaget skal indeholde fredningsbestemmelser for et nærmere angivet område, oplysning om matrikelbetegnelsen for de ejendomme, der er omfattet af forslaget, samt en redegørelse for forslagens baggrund.

§ 37. Fredningsnævnet foretager offentlig bekendtgørelse af sagens rejsning og sender fredningsforslaget til ejerne og brugerne af de ejendomme, der omfattes af forslaget, til statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget, samt til organisationer m.v., som antages at have en væsentlig interesse i forslaget.

Stk. 2. Når der er foretaget offentlig bekendtgørelse, må der ikke foretages noget, som strider mod de foreslåede fredningsbestemmelser.

Stk. 3. Under behandlingen af en fredningssag afholder fredningsnævnet mindst et offentligt møde om sagen. Fredningsnævnet bekendtgør mødet på samme måde, som sagens rejsning blev bekendtgjort.

Stk. 4. Til et møde som nævnt i stk. 3 indbyder fredningsnævnet i det mindste de i stk. 1 nævnte samt dem, der har fremsat anmodning over for fredningsnævnet om at blive indbudt til møde i den pågældende sag.

Stk. 5. Indsigelser imod eller ændringsforslag til et fredningsforslag samt krav om erstatning i anledning af fredningen skal fremsættes under et møde eller skriftligt over for fredningsnævnet.

Fredningsbestemmelser

§ 38. En fredning skal indeholde en bestemmelse om formålet med fredningen.

Stk. 2. En fredning kan gå ud på bevaring af den nuværende tilstand eller tilvejebringelse af en bestemt tilstand, der herefter skal bevares, og den kan regulere offentlighedens færdsel i området.

Stk. 3. En fredning kan indeholde de bestemmelser, herunder de påbud og forbud vedrørende arealernes anvendelse, der skønnes nødvendige, for at fredningsformålet kan opnås.

Stk. 4. En fredning kan bestemme, at en fast ejendom eller en del af en fast ejendom skal afstås til det offentlige.

Stk. 5. Det kan i en fredning bestemmes, at forbudene i § 3, § 4 og §§ 15-19 ikke skal gælde i det omfang, forholdet er reguleret af fredningen.

Stk. 6. En fredning skal angive, i hvilket omfang den træder i stedet for tilladelse m.v. efter reglerne i denne lov eller efter regler i anden lovgivning.

Erstatning m.v.

§ 39. Fredningsnævnet fastsætter erstatning til ejere, brugere og andre indehavere af rettigheder over de fredede ejendomme for det tab, som fredningen påfører dem. Erstatning til andre end ejere og brugere kan kun tilkendes, hvis krav om erstatning er fremsat efter reglerne i § 37, stk. 5. Indeholder fredningsbestemmelserne et påbud til en offentlig myndighed, bestemmer fredningsnævnet, om der i den anledning skal ydes erstatning og med hvilket beløb.

Stk. 2. Gennemføres fredningen ikke, kan fredningsnævnet efter anmodning tilkende en privat ejer eller bruger en godtgørelse i anledning af tab ved ikke at have kunnet udnytte ejendommen som hidtil i tiden mellem den offentlige bekendtgørelse af fredningsforslaget og beslutningen om, at fredningen ikke skal gennemføres.

Stk. 3. Erstatningsbeløb forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, og indtil erstatningen udbetales, med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto. Under særlige omstændigheder kan fredningsnævnet fastsætte et andet begyndelsestidspunkt for forrentningen.

Fredningsnævnets afgørelse

§ 40. Fredningsnævnets behandling af en fredningssag afsluttes med, at nævnet træffer afgørelse om, hvorvidt fredningen skal gennemføres, idet nævnet i så fald fastlægger fredningens geografiske udstrækning og fastsætter nærmere fredningsbestemmelser for området, jf. § 38, samt afgør erstatningsspørgsmål m.v., jf. § 39.

Stk. 2. Fredningsnævnet foretager offentlig bekendtgørelse om sagens afgørelse og sender afgørelsen til dem, der har fået fredningsforslaget tilsendt, jf. § 37, stk. 1, samt til enhver, der under sagen har givet møde for nævnet eller har fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse.

Stk. 3. Fredningsnævnet lader fredningsbestemmelserne tinglyse på de pågældende ejendomme.

§ 41. Når der er sket offentlig bekendtgørelse efter § 40, stk. 2, skal fredningsbestemmelserne overholdes af alle og enhver.

Stk. 2. Hvis fredningsnævnets afgørelse er en afvisning af at gennemføre fredningen eller begrænser fredningsområdet eller fredningsbestemmelserne i forhold til forslaget, opretholdes forslagets retsvirkning efter § 37, stk. 2, indtil Naturklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Hvis fredningsnævnets afgørelse ikke skal efterprøves af Naturklagenævnet ifølge § 42 og ikke påklages efter § 43, stk. 1, bortfalder forslagets retsvirkning dog, når klagefristen efter § 43, stk. 3, er udløbet.

Stk. 3. Hvis der ved fredningen sker afståelse efter § 38, stk. 4, bortfalder alle rettigheder til eller over det afståede, medmindre andet bestemmes i nævnets afgørelse. Ved afståelse af en del af en ejendom påhviler det den myndighed, som arealet afstås til, at sørge for udstykning eller arealoverførsel og afholde de udgifter, der er forbundet dermed.

Forelæggelse for Naturklagenævnet

§ 42. Når den samlede erstatning og godtgørelse i anledning af en fredning overstiger 100.000 kr., skal Naturklagenævnet efterprøve fredningsnævnets afgørelse efter § 40, stk. 1, i dens helhed, uanset om afgørelsen påklages.

Klage til Naturklagenævnet

§ 43. Fredningsnævnets afgørelse om fredningens gennemførelse, om dens indhold og afgrænsning samt om erstatningen kan påklages til Naturklagenævnet.

Stk. 2. Klageberettiget er

- 1) ejere og brugere, der skal have afgørelsen tilsendt,
- 2) enhver, der under sagen har givet møde for nævnet eller fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse,
- 3) statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget, samt
- 4) organisationer m.v., som antages at have en væsentlig interesse i forslaget.

De dele af afgørelsen, der vedrører erstatning efter § 39, stk. 1, eller godtgørelse efter § 39, stk. 2, kan dog kun påklages af den, der anser sig for berettiget til større erstatning eller godtgørelse, eller en myndighed, der skal udrede en del af erstatningen.

Stk. 3. Reglen i § 87, stk. 1, gælder også for klage til Naturklagenævnet.

Stk. 4. Klage indgives skriftligt til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnets afgørelse

§ 44. Naturklagenævnet kan ændre fredningsnævnets afgørelse, herunder fredningens geografiske udstrækning, fredningsbestemmelserne og erstatningen. Dette gælder, uanset hvem der har rejst fredningssagen eller påklaget fredningsnævnets afgørelse, og uanset fredningsforslaget og de forslag og krav, der er fremført for fredningsnævnet og Naturklagenævnet.

Stk. 2. Finder Naturklagenævnet i modsætning til fredningsnævnet, at en foreslået fredning bør gennemføres, kan Naturklagenævnet bestemme, at fredningsnævnet skal optage sagen til fornyet behandling. Naturklagenævnet kan endvidere bestemme, at en udvidelse af fredningens omfang, der er besluttet af Naturklagenævnet, skal behandles af fredningsnævnet.

Stk. 3. I særlige tilfælde kan Naturklagenævnet undlade at tage stilling til et erstatningskrav og forelægge spørgsmålet for Taksationskommissionen til afgørelse.

Stk. 4. Naturklagenævnet foretager offentlig bekendtgørelse om sin afgørelse og sender afgørelsen til de berørte ejere og brugere samt andre, der har fremsat ønske herom. Nævnet lader fredningsbestemmelserne tinglyse på de pågældende ejendomme.

Taksation

§ 45. Naturklagenævnets afgørelse af et erstatningsspørgsmål kan påklages til den i § 46 nævnte Taksationskommission. Afgørelser efter § 39, stk. 1, 3. pkt., § 39, stk. 2, og § 49, stk. 3-5, kan dog ikke påklages til Taksationskommissionen.

Stk. 2. Klageberettiget er

- 1) de ejere og brugere m.v., som har påklaget fredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet til Naturklagenævnet, eller for hvis vedkommende Naturklagenævnet har skærpet fredningsbestemmelserne eller nedsat erstatningen, og
- 2) en myndighed, der skal udrede en del af erstatningen.

Stk. 3. Reglen i § 87, stk. 1, gælder også ved klage til Taksationskommissionen.

Stk. 4. Klage indgives skriftligt til Naturklagenævnet, der videresender klagen til Taksationskommissionen ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Taksationskommissionen

§ 46. Miljø- og energiministeren nedsætter en Taksationskommission til behandling af klager efter § 45.

Stk. 2. Taksationskommissionen består af

- 1) en formand, der skal være landsdommer, og som udpeges af miljø- og energiministeren,
- 2) et medlem, der udpeges af miljø- og energiministeren, og
- 3) et medlem, der vælges af amtsrådet for det amt, hvori det pågældende areal er beliggende, henholdsvis af Københavns og Frederiksberg kommunalbestyrelser.

Stk. 3. For hvert af medlemmerne udpeges eller vælges en suppleant efter reglerne i stk. 2.

Stk. 4. Samtlige udpegninger og valg gælder for 4 år. Nyvalg i løbet af perioden gælder dog kun indtil denne periodes udløb.

Stk. 5. Miljø- og energiministeren fastsætter en forretningsorden for Taksationskommissionen.

§ 47. Fredningsnævnet, Naturklagenævnet og Taksationskommissionen kan bestemme, at der skal ydes en ejer eller bruger en passende godtgørelse for nødvendige udgifter til sagkyndig bistand under fredningssagens behandling. En afgørelse efter 1. pkt. kan ikke påklages.

Naturklagenævnets genoptagelse af sagen

§ 48. I særlige tilfælde kan Naturklagenævnet tage spørgsmålet om fredningens gennemførelse samt om dens indhold og afgrænsning op til fornyet behandling, når Taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet foreligger, eller når spørgsmålet er afgjort ved endelig dom, jf. § 88.

Erstatningens udbetaling og fordeling

§ 49. Miljø- og energiministeren sørger for, at tilkendte erstatninger og godtgørelser udbetales. En erstatning kan først kræves udbetalt, når det er endeligt afgjort, om fredningen skal gennemføres, jf. § 48.

Stk. 2. Når panterrettigheder i det afståede bortfalder, jf. § 41, stk. 3, kan udbetaling af erstatning for afståelsen kun ske til ejeren med panthavernes samtykke. Dette gælder dog ikke i tilfælde, hvor fredningsnævnet, Naturklagenævnet eller Taksationskommissionen skønner, at afståelsen ikke medfører forringelse af pantsikkerheden.

Stk. 3. Staten afholder tre fjerdedele af tilkendte erstatninger og godtgørelser. Den sidste fjerdedel afholdes af vedkommende amtskommune henholdsvis Københavns og Frederiksberg Kommuner. Ligger det fredede område i begge de nævnte kommuner, i en af kommunerne og en amtskommune eller i flere amtskommuner, træffer fredningsnævnet eller Naturklagenævnet bestemmelse om fordelingen.

Stk. 4. Ved fredninger, der hovedsagelig har betydning for en kommune, kan fredningsnævnet eller Naturklagenævnet bestemme, at kommunen helt eller delvis skal afholde den del af erstatningen, som efter stk. 3 påhviler staten.

Stk. 5. Ved fredninger, der har national betydning og medfører store udgifter, kan Naturklagenævnet bestemme, at staten skal afholde indtil ni tiendedele af erstatningen m.v.

Dispensation

§ 50. Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Reglerne i § 66 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Fredninger på statsejede arealer og på søterritoriet m.v.

§ 51. Til varetagelse af de formål, der er nævnt i § 1, kan miljø- og energiministeren ved bekendtgørelse gennemføre fredninger på statsejede arealer samt på søterritoriet og fiskeriterritoriet som fastlagt efter lov om Danmarks Riges fiskeriterritorium.

Stk. 2. Til varetagelse af de formål, der er nævnt i § 1, kan fredningsnævnet i forbindelse med beslutninger om fredninger på land gennemføre fredninger på tilgrænsende lavvandede dele af søterritoriet, når der knytter sig en særlig interesse i at medtage disse områder under fredningen. Bestemmelserne i § 33, stk. 2-4, §§ 35-38, §§ 40-44 og § 50 finder også anvendelse for fredninger på søterritoriet.

Kapitel 7

Naturpleje og sandflugtsbekæmpelse

§ 52. Amtskommuner og kommuner, som ejer ikke fredede arealer, der omfattes af bestemmelserne i § 3, § 4, stk. 1, § 12 og § 13, skal pleje disse. Dette gælder dog ikke for vandløb og søer.

Stk. 2. Miljø- og energiministerens kan fastsætte regler om pleje af fredede arealer til supplerende af de fastsatte fredningsbestemmelser samt regler om pleje af fortidsminder.

§ 53. Miljø- og energiministerens iværksætter de foranstaltninger, som er nødvendige for at dæmpe sandflugt på de klitfredede arealer, der er nævnt i § 8 og § 9.

Stk. 2. Miljø- og energiministerens kan påbyde ejeren af et areal, der ikke er klitfredet efter § 8 eller § 9, for egen regning at udføre de foranstaltninger, som er nødvendige for at dæmpe sandflugt. Miljø- og energiministerens kan påbyde, at ejerens anvendelse af arealet begrænses.

Stk. 3. Såfremt et påbud ikke efterkommes rettidigt, kan miljø- og energiministerens umiddelbart lade arbejdet udføre på ejerens regning. Det samme gælder, hvis arbejdet ikke kan afvente gennemførelsen af et påbud.

§ 54. Udgifterne ved dæmningsarbejder på klitfredede arealer afholdes med fem sjettedele af staten og en sjettedel af kommunen. Udgifterne ved dæmningsarbejder på statens arealer afholdes dog alene af staten.

Kapitel 8

Naturforvaltning

Erhvervelse, lån og tilskud m.v.

§ 55. På de årlige finanslove fastsættes en beløbsramme, inden for hvilken miljø- og energiministerens kan

- 1) erhverve fast ejendom og afholde drifts- og anlægsudgifter på erhvervede ejendomme, bl.a. til tilplantning,
- 2) yde lån til amtskommuner, kommuner eller almennyttige foreninger, stiftelser, institutioner m.v. til erhvervelse af fast ejendom og
- 3) yde lån og tilskud til amtskommuner, kommuner, almennyttige foreninger, stiftelser, institutioner m.v. samt private ejendomsjere til bevaring, pleje og genopretning af naturområder og til forbedring af mulighederne for friluftslivet.

Stk. 2. Miljø- og energiministerens kan sælge fast ejendom.

Stk. 3. Tilskud efter stk. 1, nr. 3, kan gøres betinget af, at der indgås aftaler om naturbevaring, naturgenopretning og offentlighedens adgang. Sådanne aftaler kan tinglyses på ejendommen. Tinglyste aftaler er bindende for ejere og indehavere af rettigheder over ejendommene, uanset hvornår retten er stiftet.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan erstatte de skader, der måtte opstå som følge af en aftalt offentlig adgang til en privat ejendom.

Stk. 5. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler for administrationen af stk. 1 og 4.

§ 56. Finansministeren fastsætter vilkårene for lån, der ydes efter § 55, stk. 1, nr. 2 og 3.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan efter forhandling med finansministeren modtage gaver til opfyldelse af lovens formål.

Forkøbsret

§ 57. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at ejendomme i landzone eller sommerhusområder, der er særlig egnede til opfyldelse af lovens formål, pålægges forkøbsret for staten.

Stk. 2. Ejeren af den pågældende ejendom underrettes om forkøbsretten, der tinglyses på ejendommen.

Stk. 3. Forkøbsretten respekterer private forkøbsrettigheder og køberettigheder, der er tinglyst før den 17. november 1988, men går i øvrigt forud for andre rettigheder over ejendommen, uanset hvornår de er stiftet.

§ 58. Forkøbsretten gælder ved enhver erhvervelse af ejendommen eller dele af ejendommen. Forkøbsretten kommer dog ikke til anvendelse,

- 1) når staten, en amtskommune eller en kommune erhverver ejendommen til andre formål end denne lovs,
- 2) når ejendommen erhverves af en person ved arv, ved overtagelse til hensidde i uskiftet bo eller ved deling af fællesbo, eller
- 3) når erhververen er den hidtidige ejers ægtefælle eller er beslægtet eller besvogret med den hidtidige ejer i op- eller nedstigende linie eller i dennes sidelinie så nær som søskende eller deres børn.

§ 59. Reglerne i §§ 21-26 i lov om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæssige formål m.m. finder tilsvarende anvendelse, når der er pålagt forkøbsret efter § 57, idet miljø- og energiministeren træder i stedet for landbrugsministeren og Taksationskommissionen, jf. § 46, træder i stedet for vejtaksationsmyndighederne.

Stk. 2. Fristen for at gøre forkøbsretten gældende fastsættes dog til 8 uger i sager i medfør af denne lov.

Ekspropriation

§ 60. Miljø- og energiministeren kan ekspropriere ejendom i landzone eller sommerhusområder, når det er af væsentlig betydning at råde over ejendommen for at gennemføre foranstaltninger på grundlag af en planlægning til fremme af lovens formål.

Stk. 2. Ekspropriation efter stk. 1 kan dog ikke anvendes til at fremme statslig skovtilplantning.

Stk. 3. Ved gennemførelse af ekspropriation efter stk. 1 finder reglerne i § 39, stk. 1 og 3, § 43, § 44, stk. 1, 3 og 4, § 45, § 47 og § 49, stk. 2, tilsvarende anvendelse med de fornødne modifikationer, idet miljø- og energiministeren træder i stedet for fredningsnævnet.

Naturforvaltningsudvalget

§ 61. Miljø- og energiministeren nedsætter et udvalg, som er rådgivende for ministeren i sager af større betydning efter § 55, stk. 1 og 2, § 57, stk. 1, og § 60, stk. 1.

Stk. 2. Efter indstilling udpeger miljø- og energiministeren et medlem fra Finansministeriet, Landbrugsministeriet, Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, De danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger, Tolvmandsforeningerne, Danmarks Jægerforbund, Dansk Skovforening, Dansk Ornitologisk Forening og Danmarks Sportsfiskerforbund.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren udpeger desuden 2 medlemmer med henholdsvis naturvidenskabelig og kulturhistorisk ekspertise, et medlem, der repræsenterer dansk turisme, samt udvalgets formand og yderligere et antal medlemmer fra Miljø- og Energiministeriet.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren fastsætter en forretningsorden for udvalget.

Kapitel 9

Naturovervågning, rådgivning m.m.

§ 62. Miljø- og energiministeren overvåger i samarbejde med amtsrådene samt andre berørte offentlige myndigheder og institutioner naturens tilstand.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvorledes overvågningen skal udføres.

§ 63. Miljø- og energiministeren forestår rådgivnings-, vejlednings- og informationsvirksomhed om nationale og internationale naturbeskyttelsesspørgsmål over for andre myndigheder og private.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte retningslinier for amtsrådenes naturvejledningsarbejde.

§ 64. Miljø- og energiministeren kan nedsætte sagkyndige råd til at rådgive myndighederne i spørgsmål inden for lovens område.

Stk. 2. Amtsrådet nedsætter et råd med repræsentanter for de berørte interesser til at rådgive i spørgsmål vedrørende amtsrådets administration af loven. Ved rådets sammensætning skal der tilstræbes en afbalanceret repræsentation fra henholdsvis erhvervsorganisationer og natur- og friluftorganisationer.

Kapitel 10

Administration

Dispensation m.v.

§ 65. Miljø- og energiministeren kan i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 8, stk. 1, § 11, stk. 3, § 12, stk. 1, § 13 og § 14, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Amtsrådet kan gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 19 og i landzone fra § 16, stk. 1, og § 17, stk. 1.

Stk. 3. Amtsrådet kan i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 3, stk. 1-3, § 4, stk. 1, § 15, stk. 1 og stk. 2, og § 18, stk. 1, samt fra bestemmelser fastsat i medfør af § 15, stk. 3. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at amtsrådet skal indhente en udtalelse fra ministeren, før amtsrådet træffer afgørelse vedrørende § 18, stk. 1.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan gøre undtagelse fra bestemmelserne i §§ 8 og 15, når det er nødvendigt for at realisere en lokalplan om udbygning med vindmøller i overensstemmelse med region- og kommuneplanlægningen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan i byzone og sommerhusområder gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 16, stk. 1, og § 17, stk. 1. Den pågældende skovejer skal underrettes, før der træffes afgørelse om undtagelse fra § 17, stk. 1.

§ 66. Betingelser, der knyttes til en tilladelse, er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet. Myndigheden lader på ansøgerens bekostning betingelser af varig interesse tinglyse på den pågældende ejendom.

Stk. 2. En tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Andre administrative bestemmelser

§ 67. Miljø- og energiministeren kan beslutte at overtage amtsrådets eller kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om amtsrådets administration af § 21, stk. 3, § 27, stk. 1, og § 65, stk. 2 og 3, samt om kommunalbestyrelsens administration af § 65, stk. 4.

§ 68. Miljø- og energiministeren kan pålægge amtsråd og kommunalbestyrelser at tilvejebringe oplysninger, herunder kortmateriale, til brug for vurdering af forhold, der er omfattet af loven. Oplysningerne kan forlanges afgivet i en bestemt form.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan udarbejde landsdækkende oversigter over fredningsinteresserne.

§ 69. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at reglerne i §§ 15-18 ikke skal gælde for nærmere angivne områder. Ministeren kan ændre grænserne for beskyttelsen efter § 18, såfremt det beskyttede areal ikke derved forøges.

Stk. 2. Ministeren kan revidere strandbeskyttelseslinien, jf. § 15, når der er sket en væsentlig tilbagerykning eller tilvækst af kysten.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens offentliggørelse af ministerens afgørelser i henhold til stk. 1.

§ 70. Miljø- og energiministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet styrelse eller tilsvarende institution til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

Internationale forpligtelser

§ 71. Regeringen kan indgå overenskomster med fremmede stater om fælles foranstaltninger til opfyldelse af lovens formål eller til varetagelse af naturbeskyttelsesinteresser uden for landets grænser.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren fastsætter regler til opfyldelse af internationale overenskomster, der indgås i henhold til stk. 1.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler, der er nødvendige for anvendelsen her i landet af De Europæiske Fællesskabers forordninger vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov.

Gebyrer

§ 72. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om gebyrer til dækning af myndighedernes omkostninger ved administration af loven.

Kapitel 11

Tilsyn

§ 73. Amtsrådet påser overholdelsen af denne lov og af de regler, der er udstedt efter loven, samt af fredningsbestemmelser.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren påser overholdelsen af reglerne i § 8 og § 9 om klitfredning.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen påser i byzone og sommerhusområder overholdelsen af reglerne i § 16 og § 17 om beskyttelseslinier.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at tilsynet udøves af en anden myndighed.

Stk. 5. Tilsynsmyndigheden påser, at påbud og forbud efter denne lov efterkommes, og at vilkår, der er fastsat i tilladelser, overholdes.

Stk. 6. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen skal foretage indberetning til tilsynsmyndigheden, når kommunalbestyrelsen får kendskab til et ulovligt forhold, som ikke omfattes af stk. 3.

Stk. 8. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler for udøvelsen af tilsynsvirksomheden.

§ 74. Det påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af en ejendom at berigtige et ulovligt forhold.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden, jf. § 73, kan for ejerens regning lade et påbud om at berigtige et ulovligt forhold tinglyse på ejendommen. Når forholdet er berigtiget, skal myndigheden lade påbudet aflyse fra tingbogen.

Stk. 3. Når et ved dom meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt og inddrivelse af tvangsbøder ikke kan antages at føre til, at påbudet efterkommes, kan tilsynsmyndigheden foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse på den forpligtedes regning.

Stk. 4. Såfremt et ulovligt forhold frembyder fare for opretholdelsen af tilstanden af et område eller for dyr og planter, der er beskyttet i medfør af loven, og et påbud om at berigtige forholdet ikke efterkommes rettidigt, kan tilsynsmyndigheden umiddelbart lade det nødvendige arbejde udføre på den forpligtedes regning. Politiet yder nødvendig bistand hertil.

§ 75. Miljø- og energiministeren kan lade fortidsminder istandsætte, hvis det ikke medfører udgift for ejeren og brugeren af ejendommen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Beskadiges, ændres eller flyttes et fortidsminde, kan miljø- og energiministeren påbyde ejeren og brugeren at genoprette den hidtidige tilstand samt at foretage foranstaltninger, der er nødvendige for at hindre nye beskadigelser. Såfremt et påbud ikke efterkommes rettidigt, kan miljø- og energiministeren umiddelbart lade arbejdet udføre på den forpligtedes regning.

Stk. 3. Finder miljø- og energiministeren, at en genopretning efter stk. 2 ikke kan udføres forsvarligt af ejer eller bruger, kan ministeren foretage genopretning for ejerens eller brugerens regning.

Stk. 4. Reglerne i stk. 2 og 3 kan ikke anvendes, hvis ejer og bruger godtgør, at beskadigelsen ikke skyldes fejl eller forsømmelse hos dem.

§ 76. Myndighederne efter loven eller personer, der af disse myndigheder er bemyndiget hertil, har uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at udøve de beføjelser, der er tillagt dem i medfør af denne lov, herunder for at foretage undersøgelser af betydning for lovens formål. Tilsvarende gælder lokaliteter, der helt eller delvis benyttes erhvervsmæssigt. Legitimation skal forevises efter anmodning.

Stk. 2. Politiet yder nødvendig bistand til at udnytte adgangsretten efter stk. 1.

Stk. 3. Ved eftersyn af erhvervsvirksomheder skal indehaveren og beskæftigede personer efter anmodning yde myndighederne fornøden vejledning og hjælp.

§ 77. De opgaver og beføjelser, som loven henlægger til amtsrådet, udøves for Københavns og Frederiksberg Kommuner vedkommende af kommunalbestyrelserne.

Kapitel 12

Klage og søgsmål

Klage

§ 78. Amtsrådets og kommunalbestyrelsens afgørelser efter loven eller de regler, der udstedes efter loven, kan påklages til Naturklagenævnet efter bestemmelserne i dette kapitel. Afgørelser efter § 73, stk. 6, kan dog ikke påklages.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at afgørelser, der træffes af amtsrådet efter regler udstedt efter § 20, stk. 2, ikke skal kunne påklages.

Stk. 3. Fredningsnævnets afgørelser efter § 50, stk. 1, kan påklages til Naturklagenævnet efter bestemmelserne i dette kapitel. For klage over fredningsnævnets øvrige afgørelser gælder § 43.

Stk. 4. Miljø- og energiministerens afgørelser efter § 9, § 11, stk. 1 og 2, § 27, stk. 1 og 2, § 53, stk. 1 og 2, og § 75, stk. 2, 1. pkt., kan påklages til Naturklagenævnet efter bestemmelserne i dette kapitel. Tilsvarende kan afgørelser efter § 65, stk. 1, påklages til Naturklagenævnet for så vidt angår dispensationer fra bestemmelserne i § 8, stk. 1, § 11, stk. 3, § 12, stk. 1, 1. pkt., og § 14, stk. 1 og 2, bortset fra tilladelser til arkæologiske undersøgelser af fortidsminder og historiske skibsvrag. Andre afgørelser efter loven kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. dog § 60, stk. 3.

Stk. 5. Miljø- og energiministeren kan fastsætte bestemmelser om klage over afgørelser truffet af ministeren efter regler udstedt i medfør af loven. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at sådanne afgørelser kan påklages til Naturklagenævnet, eller at sådanne afgørelser ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

§ 79. Miljø- og energiministeren nedsætter et Naturklagenævn, som er klagemyndighed for administrative afgørelser efter reglerne i dette kapitel, og i det omfang det i øvrigt fastsættes i lovgivningen.

Stk. 2. Nævnet og dets enkelte medlemmer er uafhængige af instruktioner om den enkelte sags behandling og afgørelse.

§ 80. Nævnet består af

- 1) en formand,
- 2) 2 medlemmer, der udpeges af Højesteret blandt rettens medlemmer, og
- 3) et antal medlemmer, der udpeges ved, at hvert af de partier, der er repræsenteret i Finansudvalget, vælger et medlem.

Stk. 2. Som stedfortræder for formanden kan fungere en viceformand. Formanden og viceformændene skal opfylde de almindelige betingelser for at være landsdommer.

Stk. 3. Samtidig med udpegning og valg af medlemmer efter stk. 1, nr. 2 og 3, udpeges og vælges en suppleant for hvert medlem. Suppleanten deltager kun i behandlingen og afgørelsen af en sag, når det pågældende medlem er forhindret varigt eller for længere tid.

Stk. 4. De af partierne og Højesteret foretagne valg gælder for 4 år. Nyvalg af medlemmer og suppleanter i løbet af 4-års-perioden gælder dog kun indtil denne periodes udløb. Når et parti ikke længere er repræsenteret i Finansudvalget, udtræder det pågældende medlem og suppleanten af Naturklagenævnet.

§ 81. Nævnet er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af medlemmerne, herunder formanden eller en viceformand, er til stede.

Stk. 2. Nævnets afgørelse i de enkelte sager træffes ved almindelig stemmeflerhed. Ved stemmelighed er formandens henholdsvis viceformandens stemme udslagsgivende.

Stk. 3. Naturklagenævnets formand kan på nævnets vegne træffe afgørelse i klager efter loven, når klagen skønnes ikke at indeholde spørgsmål af meget væsentlig interesse i forhold til lovens formål.

§ 82. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Dette gælder dog ikke erstatningstilkendelser i anledning af en fredning eller en ekspropriation.

§ 83. Miljø- og energiministeren fastsætter nævnets forretningsorden.

§ 84. Nævnets administration varetages af et sekretariat, der tillige bistår med forberedelsen og udførelsen af nævnets beslutninger. Nævnet kan i øvrigt indhente vejledende udtalelser fra særligt sagkyndige.

§ 85. (Ophævet).

§ 86. Klageberettiget er

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) offentlige myndigheder,
- 3) Danmarks Naturfredningsforening og
- 4) lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

§ 87. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Stk. 2. Klage indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden videresender klagen til Naturklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 3. Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om underretning af de klageberettigede.

Søgsmål

§ 88. Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der udstedes efter loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Stk. 2. Spørgsmål, der kan prøves af Taksationskommissionen, jf. § 45, kan ikke indbringes for domstolene, før kommissionens afgørelse foreligger.

Stk. 3. Søgsmål om fredninger og ekspropriationer efter denne lov anlægges ved den landsret, under hvilken ejendommen er beliggende.

Kapitel 13*Straf m.v.**Straf og konfiskation*

§ 89. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 3, stk. 1, 2 og 3, § 4, stk. 1, § 8, stk. 1, § 12, stk. 1, § 13, § 14, stk. 1 og 2, § 15, stk. 1, § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1, § 19, § 21, stk. 1, § 28, § 31, stk. 1, § 32, § 37, stk. 2, § 41, stk. 1 og 2, eller § 74, stk. 1,
- 2) færdes og opholder sig på anden måde i naturen end tilladt efter reglerne i kapitel 4,
- 3) i strid med reglerne i kapitel 4 forhindrer eller vanskeliggør offentlighedens adgang til naturen,
- 4) undlader at efterkomme forbud eller påbud udstedt efter § 11, stk. 1, § 26, stk. 4, § 27, stk. 1 og 2, § 34, stk. 1, § 53, stk. 2, § 73, stk. 6, eller § 75, stk. 2,
- 5) i strid med § 76, stk. 1, modvirker adgangen til en ejendom eller undlader at efterkomme en anmodning efter § 76, stk. 3,
- 6) undlader at efterkomme forbud eller påbud, der er udstedt efter regler fastsat i medfør af loven,
- 7) handler i strid med en fredningsbestemmelse, en fredningskendelse eller en overenskomst om fredning indgået for fredningsnævn eller tilsidesætter forskrifter, der er udstedt i medfør heraf,
- 8) tilsidesætter vilkår, der er fastsat i en tilladelse eller godkendelse efter loven eller efter regler udstedt efter loven.

Stk. 2. Straffen kan stige til hæfte eller fængsel i indtil 1 år, hvis overtrædelserne er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelserne er

- 1) voldt skade på de interesser, som loven tilsigter at beskytte, jf. § 1 og § 2, eller fremkaldt fare derfor eller
- 2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Stk. 3. I regler, der udstedes efter loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller for overtrædelse af bestemmelser i forordninger omfattet af § 71, stk.

3. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til hæfte eller fængsel i indtil 1 år under de omstændigheder, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 4. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelserne begået af en amtskommune, en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, eller af staten, kan der pålægges den pågældende myndighed eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

Stk. 5. Sker der ikke konfiskation af udbytte, som er opnået ved overtrædelserne, skal der ved udmåling af bøder, herunder tillæggsbøder, tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel, jf. stk. 2, nr. 2.

Stk. 6. Er overtrædelserne begået med et motordrevet køretøj, og er såvel føreren som køretøjet hjemmehørende i udlandet, kan køretøjet tilbageholdes af politiet, indtil bøder, sagsomkostninger og erstatningsbeløb er betalt eller der er stillet sikkerhed for betalingen. Er beløbet ikke betalt inden 2 måneder efter sagens endelige afgørelse, kan der søges fyldestgørelse i køretøjet.

Stk. 7. Med hensyn til iværksættelse af tilbageholdelse efter stk. 6 finder reglerne i retsplejeloven om beslaglæggelse af ting, der findes at burde konfiskeres, tilsvarende anvendelse. Tilbageholdelse kan kun ske, hvis det findes påkrævet for at sikre betaling af beløbet. Var føreren uberettiget i besiddelse af køretøjet, kan tilbageholdelse ikke ske.

Stk. 8. Reglerne i stk. 6 og 7 finder ikke anvendelse med hensyn til førere, der er hjemmehørende i Finland, Island, Norge eller Sverige.

Stk. 9. Forældelsesfristen for strafansvaret er 5 år for overtrædelser m.v. som omhandlet i stk. 1 og for overtrædelser af bestemmelser i regler udstedt efter loven.

Stk. 10. Sagerne behandles som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitel 73 kan anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

§ 90. Miljø- og energiministeren bestemmer, hvorledes der forholdes med dyr og planter, herunder dele og produkter heraf, der er konfiskeret i forbindelse med overtrædelser af loven eller af regler udstedt efter loven.

§ 91. Hvis vilde dyr eller planter eller produkter heraf er indført i strid med regler, der er udstedt efter § 30, skal udgifter til opbevaring m.v. og til transport af varerne tilbage til oprindelses- eller afsenderlandet efter påkrav fra miljø- og energiministeren bæres af den, der har transporteret dem her til landet, eller af den, for hvem varerne er indført, eller som varerne er bestemt for. Det samme gælder, hvis varerne ankommer her til landet, uden at betingelserne for, at der kan meddeles indførelstilladelse efter de regler, der er nævnt i 1. pkt., er opfyldt.

Udpantning m.v.

§ 92. Der er udpantningsret for gebyrer efter § 72 og for udgifter, som myndighederne har krav på at få dækket efter § 53, stk. 3, § 66, stk. 1, § 74, stk. 2-4, § 75, stk. 2 og 3, samt § 91.

Stk. 2. Betales de i stk. 1 nævnte gebyrer og udgifter ikke rettidigt, kan der opkræves morarenter på 1,3 pct. i månedlig rente for hver påbegyndt måned fra forfaldstidspunktet.

Kapitel 14

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 93. Loven træder i kraft den 1. juli 1992.

Stk. 2. Følgende lovbestemmelser ophæves:

- 1) lov om naturfredning, jf. lovbekendtgørelse nr. 530 af 10. oktober 1984,
- 2) lov om sandflugtens bekæmpelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 168 af 28. april 1982,
- 3) lov nr. 339 af 24. maj 1989 om naturforvaltning,
- 4) lov nr. 595 af 13. november 1940 om stianlæg m.v. i Københavnsegnens grønne områder,
- 5) lov af 30. januar 1861 angående forbud mod at medtage løse hunde i Jægersborg Dyrehave m.v.

Stk. 3. Bestemmelser om godkendelse af beliggenhedsplan, bygningstegninger, materialer og farvevalg m.m. i de af strandfredningskommissionen tinglyste deklARATIONER i henhold til § 25, stk. 1, sidste pkt., i bekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 af lov om naturfredning ophæves.

§§ 94-100. (Udeladt).

§ 101. Regler, der er udstedt efter de bestemmelser, der er nævnt i § 93, stk. 2, forbliver i kraft, indtil de afløses af regler udstedt efter denne lov. Overtrædelse af reglerne straffes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan dog bestemme, at de efter stk. 1 opretholdte krav til fredningsplanernes tilvejebringelse og indhold kan fraviges i særlige tilfælde.

Stk. 3. De bekendtgørelser om videnskabelige reservater, der er udstedt i henhold til den hidtidige lovgivning, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller ophører. Bekendtgørelserne kan forlænges.

Stk. 4. Frikommuneforsøg, der er godkendt efter de regler, der er nævnt i § 95, forbliver i kraft.

§ 102. Afgørelser efter de regler, der er nævnt i § 93, stk. 2, og § 101, bevarer deres gyldighed, indtil der efter loven eller regler udstedt efter loven træffes nye afgørelser. Overtrædelser af afgørelserne straffes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 2. Kendelser om begrænsninger i almenhedens færdsel på strandbredden, som er truffet efter § 23, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 af lov om naturfredning, bevarer deres gyldighed, indtil der efter loven eller regler udstedt efter loven træffes nye afgørelser.

§ 103. Sager om tilladelser efter lov om naturfredning, jf. lovbekendtgørelse nr. 530 af 10. oktober 1984, der er modtaget af amtsrådet før denne lovs ikrafttræden, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Dog gælder § 66, stk. 2, også for sådanne tilladelser.

Stk. 2. Den påtaleret, der i tinglyste byggelinie- og fredningsservitutter i henhold til lov nr. 595 af 13. november 1940 om stianlæg m.v. i Københavnsegnens grønne områder tilkommer statslige myndigheder, tilkommer amtsrådet. Det samme gælder de beføjelser, som efter deklARATIONER og overenskomster i henhold til den lov, der er nævnt i stk. 1, tilkommer statslige myndigheder.

Stk. 3. De beføjelser, der tilkommer Naturfredningsrådet i henhold til lovgivningen, fredningskendelser m.v., tilkommer miljø- og energiministeren. Miljø- og energiministeren kan dog bestemme, at beføjelserne eller bestemte typer af beføjelser skal udøves af andre myndigheder eller institutioner, herunder råd nedsat efter § 64, stk. 1.

Stk. 4. De beføjelser, der tilkommer fredningsnævn i tidligere afgørelser om bygge- og beskyttelseslinier, offentlighedens adgang og friluftsklamer, tilkommer amtsrådet. De beføjelser, som tilkommer Overfredningsnævnet, tilkommer Naturklagenævnet.

§ 104. De hidtidige fredningsnævn og Overfredningsnævnet opretholdes i indtil et år efter denne lovs ikrafttræden til at færdigbehandle verserende sager efter de hidtil gældende regler. Er en sådan sag da ikke afgjort af nævnet, overgår sagen til den myndighed, der skulle træffe afgørelse i sagen, såfremt den var påbegyndt efter denne lovs ikrafttræden. Sagen behandles og afgøres herefter i overensstemmelse med reglerne i denne lov og regler, der udstedes efter loven.

Stk. 2. Skønner et af de hidtidige fredningsnævn eller Overfredningsnævnet, at en verserende sag ikke kan afgøres af nævnet inden et år efter lovens ikrafttræden, kan nævnet straks henskyde sagen til den i stk. 1, 2. pkt., nævnte myndighed. Stk. 1, 3. pkt., finder herefter anvendelse.

Stk. 3. Fredningsnævnets afgørelse i en sag, der er omfattet af stk. 1, 1. pkt., kan påklages efter bestemmelserne i denne lov.

Stk. 4. Overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmål i en sag, der er omfattet af stk. 1, 1. pkt., kan påklages til Taksationskommissionen efter bestemmelserne i denne lov.

Stk. 5. Miljø- og energiministeren kan i øvrigt fastsætte nærmere overgangsregler for behandlingen af verserende sager.

§ 105. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lov nr. 269 af 6. maj 1993 om jagt og vildtforvaltning, som ændrer § 30, stk. 1 og 2, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 58. Loven træder i kraft den 1. april 1994.

Stk. 2-4. (Udeladt)

Lov nr. 439 af 1. juni 1994 om ændring af lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse (Beskyttelse af kystområderne), der ændrer § 8, § 15, § 25 § 65 og § 69 og indsætter nye §§ 15a-d, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 1994, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 2, nr. 1, 2 og 4. (* 4)

Stk. 3. I bestemmelser fastsat i medfør af stk. 2 bestemmer miljø- og energiministeren, at områder, der på ikrafttrædelsestidspunktet er omfattet af en lokalplan, kan udnyttes i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser uanset bestemmelserne i § 2, nr. 1 og 2. Dette skal dog ikke gælde for områder med klitdannelser inden for 100 m fra de strandbredder, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens § 8, stk. 2, nr. 1, som affattet ved denne lovs § 2 nr. 1.

Stk. 4. Efter ikrafttrædelsen af § 2, nr. 1 og 2, kan der ikke ske gentilplantning på arealer, hvor der efter den 1. august 1994 er foretaget tilplantning, som ikke er et led i den hidtidige drift.

Stk. 5. Bekendtgørelse nr. 547 af 22. juni 1992 om bygge- og beskyttelseslinier samt bekendtgørelse nr. 552 af 22. juni 1992 om klitfredning forbliver i kraft, indtil de afløses af bestemmelser udstedt i medfør af denne lov.

Lov nr. 19 af 13. januar 1997 om ændring af lov om naturbeskyttelse og lov om råstoffer (Ændring af klageregler), som ændrer § 78 og § 81 og ophæver § 83, stk. 2, og § 85, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1997.

Stk. 2. Afgørelser, der er påklaget inden lovens ikrafttræden, færdigbehandles efter de hidtil gældende klageregler.

Miljø- og Energiministeriet, den 1. november 1997

Svend Auken

/ Jens Bjerregaard Christensen

Bilag

Bilag til lov om naturbeskyttelse

Kapitel 1: Følgende fortidsmindetyper er omfattet af beskyttelsen i henhold til lovens § 12, hvis de er synlige i terrænet:

1. Høje, røser.
2. Stengrave, dysser, jættestuer.
3. Skibssætninger.
4. Ubebyggede voldsteder og værfter.

5. Forsvarsanlæg.
6. Ødekirkegårde.
7. Ruiner.
8. Runesten, bautasten.
9. Sten med helleristninger.
10. Kors, milepæle, vildtbanesten og lignende.

Fortidsminder, der er omfattet af kapitel 1, har beskyttelseslinie i henhold til lovens § 18, stk. 1, bortset fra nr. 10. Kors, milepæle, vildtbanesten og lignende.

Kapitel 2: Følgende fortidsmindetyper er kun omfattet af beskyttelsen i henhold til lovens § 12, når ejeren har modtaget meddelelse om deres tilstedeværelse:

1. Mølleanlæg.
2. Dæmninger.
3. Bro- og vejanlæg.
4. Stenvolde, stenrækker.
5. Bebyggede voldsteder og værfter.
6. Helligkilder.
7. Kanaler.
8. Anlæg ved eller i søer, åer og moser.
9. Bopladser.

Fortidsminder, der er omfattet af kapitel 2, har beskyttelseslinie i henhold til lovens § 18, stk. 1.

Kapitel 3: Følgende fortidsmindetyper er kun omfattet af beskyttelsen i henhold til lovens § 12, når ejeren har modtaget meddelelse om deres tilstedeværelse:

1. Fortidsminder omfattet af kapitel 1, som ikke er synlige i terrænet.
2. Sten og træer, hvortil der er knyttet folketro, historisk overlevering eller kulturhistorisk tradition.
3. Kriegergrave.
4. Mindesmærker.

5. Sten- og jorddiger.

6. Agerspor.

7. Fangstgruber.

8. Sten- og grenkast.

Fortidsminder, der er omfattet af kapitel 3, har ikke beskyttelseslinie i henhold til lovens § 18, stk. 1, jf. § 18, stk. 3.

Officielle noter

(* 1) Der henvises til note 4) under ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

(* 2) Der henvises til note 4) under ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

(* 3) Der henvises til note 4) under ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

(* 4) Vedrører §§ 8, 15 og 25 i lov nr. 9 af 3. januar 1992. Efter ikrafttrædelsen får §§ 8, 15 og 25 følgende ordlyd:

§ 8. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af klitfredede arealer. Der må ikke etableres hegn, og arealerne må ikke afgræsses. Der må ikke placeres campingvogne og lignende. Der må heller ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Stk. 2. Følgende arealer er klitfredede:

- 1) Strandbredden langs Skagerrak og Vesterhavet i Nordjyllands, Viborg, Ringkøbing og Ribe Amtskommuner og strandbredden på Rømø i Sønderjyllands Amtskommune,
- 2) arealer inden for 300 m fra den inderste grænse af de strandbredder, der er nævnt i nr. 1, og
- 3) arealer, der er klitfredede i henhold til den hidtidige lovgivning om sandflugtens bekæmpelse.

Stk. 3. For områder, der er fastlagt som sommerhusområder, er den i stk. 2, nr. 2, nævnte klitfredningslinie 100 m, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. For særligt udpegede områder, der er berørt af bebyggelse og lignende, bestemmer miljø- og energiministeren, at klitfredningslinien forløber nærmere kysten end fastsat i stk. 2, nr. 2, og stk. 3. Hvis der er klitdannelser i området, kan linien dog ikke fastlægges nærmere end 100 m fra de strandbredder, der er nævnt i stk. 2, nr. 1.

Stk. 5. De grænser, der er nævnt i stk. 2, 3 og 4, skal være afmærket på stedet. Grænserne revideres løbende.

Stk. 6. Forbudet i stk. 1 gælder ikke for

- 1) foranstaltninger til dæmpning af sandflugt,
- 2) landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning af arealer, der hidtil lovligt har været udnyttet landbrugsmæssigt,
- 3) genplantning af skovarealer og beplantning i eksisterende haver,
- 4) havneanlæg og de landarealer, der ved lokalplan er udlagt til havneformål, og
- 5) byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugsejendom eller for udøvelse af fiskerierhvervet, og som opføres i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygninger. Der kræves dog miljø- og energiministerens tilladelse, for så vidt angår de nævnte bygningers nærmere beliggenhed og ydre udformning.

Stk. 7. Arealer, der i medfør af § 1, stk. 2, i lov nr. 163 af 11. maj 1935 om tillæg til lov af 29. marts 1867 angående sandflugtens dæmpning m.m. er undtaget fra klitfredning efter de dagældende regler, omfattes ikke af reglerne i stk. 1-6.

Stk. 8. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at stk. 1 ikke skal gælde for diger, høfder, bølgebrydere og andre anlæg, som kræver tilladelse i henhold til lov om kystbeskyttelse.

Stk. 9. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om anvendelse af de klitfredede arealer, herunder forbyde bestemte former for anvendelse.

§ 15. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af strandbredder og af andre kyststrækninger, der ligger i en afstand af 300 m fra begyndelsen af den sammenhængende landvegetation. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende. Der må heller ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Stk. 2. For områder, som er fastlagt som sommerhusområder, er den i stk. 1 nævnte strandbeskyttelseslinie 100 m, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. På særligt udpegede områder, der er berørt af bebyggelse og lignende, bestemmer miljø- og energiministeren, at strandbeskyttelseslinien forløber nærmere kysten end fastsat i stk. 1 og stk. 2, eller at strandbeskyttelseslinien ikke gælder.

Stk. 4. Forbudet i stk. 1, jf. stk. 2, gælder ikke for

- 1) landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning,
- 2) gentilplantning af skovarealer og beplantning i eksisterende haver,
- 3) sædvanlig hegning på jordbrugsejendomme,
- 4) bestående forsvarsanlæg, der anvendes til forsvarsformål,
- 5) havneanlæg og de landarealer, der ved lokalplan er udlagt til havneformål,

6) kyststrækninger, der er klitfredede, jf. §§ 8 og 9, og

7) byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugsejendom eller for udøvelse af fiskerierhvervet, og som opføres i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygninger. Der kræves dog amtsrådets tilladelse, for så vidt angår de nævnte bygningers nærmere beliggenhed og ydre udformning.

Stk. 5. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at stk. 1 og 2 ikke skal gælde for nærmere angivne arter af anlæg, der tillige vedrører søterritoriet. Tilsvarende gælder for diger, høfder, bølgebrydere og andre anlæg, som kræver tilladelse i henhold til lov om kystbeskyttelse.

§ 25. Klitfredede arealer, jf. § 8 og § 9, er åbne for færdsel til fods og kortvarigt ophold, hvis der er lovlig adgang dertil. Adgang sker på eget ansvar. Hunde skal føres i snor.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke for arealer, der dyrkes landbrugsmæssigt.

Stk. 3. På privatejede, klitfredede arealer må ophold ikke finde sted inden for 50 m fra beboelsesbygninger.